

References

1. Атанасян С. Л. Формирование информационной образовательной среды педагогического вуза : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Атанасян Сергей Леонович. – М., 2009. – 498 с.
2. Бетуганова М. Б. Формирование профессиональной компетентности будущих инженеров в среде информационных технологий : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Бетуганова Марида Борисовна. – Карачаевск, 2007. – 156 с.
3. Брановский Ю. С. Методическая система обучения предметам в области информатики студентов нефизико-математических специальностей в структуре многоуровневого педагогического образования : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Брановский Юрий Сергеевич. – М., 1996. – 378 с.
4. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании / И. Г. Захарова. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 192 с.
5. Интернет-технологии в образовании / Р. Н. Абалуев [и др.]. – Тамбов : ТГТУ, 2002. – Ч. 3. – 114 с.

Сергій Данилюк. Роль інформаційної культури в контексті формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Статтю присвячено опису ролі інформаційної культури в контексті формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Автор пропонує своє власне визначення інформаційної культури. Крім того, у статті виокремлено три рівня залучення людей в світ інформатики й обчислювальної техніки. У той самий час виокремлено набір рівнів інформаційної культури майбутніх фахівців на основі комплексу їх знань і навичок.

Ключові слова: інформаційна культура, майбутні фахівці, професійна компетентність, навчальний процес, навчальні заклади.

Сергей Данилюк. Роль информационной культуры в контексте формирования профессиональной компетентности будущих специалистов.

Статья посвящена описанию роли информационной культуры в контексте формирования профессиональной компетентности будущих специалистов. Автор предлагает свое собственное определение информационной культуры. Кроме того, в статье выделены три уровня привлечения людей в мир информатики и вычислительной техники. В то же время выделен набор уровней информационной культуры будущих специалистов на основе комплекса их знаний и навыков.

Ключевые слова: информационная культура, будущие специалисты, профессиональная компетентность, учебный процесс, учебные заведения.

УДК 378.14

Ірина Дроздова, д.пед.н., професор
Харківський національний
автомобільно-дорожній університет

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ І СИСТЕМНІСТЬ У ЗМІСТІ ВИЗНАЧЕНЬ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

У статті розглянуто сучасні педагогічні технології навчання вищої школи, які застосовуються для реалізації мети та завдань професійної підготовки фахівців, що уможливорює творчий підхід до організації та управління навчальним процесом. Зазначається, що технологія дозволяє логічно структурувати навчальний матеріал, визначати загальні та часткові цілі відповідно до стандартів вищої освіти з орієнтацією на

освітньо-кваліфікаційну характеристику фахівця, а також урахування індивідуальних здібностей та довшівського рівня підготовки студентів.

Ключові слова: *сучасні педагогічні технології, освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця, стандарти вищої освіти, висококваліфікований і компетентний фахівець, комунікативно-практичний та професійно орієнтований характер практичного курсу української мови.*

Постановка проблеми. XXI століття – століття знань. За цим визначенням приховується багато: якщо говорити про вищу освіту – це підготовка висококваліфікованих кадрів, розвиток науки, інноваційні підходи у різних сферах діяльності ВНЗ, зокрема нефілологічного профілю, з орієнтацією на підготовку висококваліфікованого фахівця. Інформаційні технології спричиняють якісні зміни суспільства загалом і міжособистісних стосунків зокрема, що потребує нових методів підготовки молодого людини до життя. В.Андрущенко називає це доповненням традиційної педагогіки «педагогікою інформаційною». Така педагогіка формує інформаційну культуру особистості – знання та вміння користуватися інформацією, а головне виховує цінності, що визначають людське спрямування цього процесу, його гуманістичну цінність [1, с.7]. Науковці протягом багатьох років інтенсивно розвивають дослідження в галузі наукової організації навчального процесу з вивчення мов, що є частиною проблеми наукової організації вищої освіти. Наразі пошуки в цьому напрямі були спрямовані на адаптацію загальних принципів наукової організації праці до специфічних особливостей навчального процесу у вищій школі з метою здобуття знань, формування професійних умінь і навичок, розвитку професійного мовлення студентів за обраним фахом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури показує, що ані в вітчизняній, ані в зарубіжній педагогіці не розроблено достатньо повно наукові основи організації навчання окремих дисциплін у вищій школі, наприклад, викладання української мови, як цілісного процесу, спрямованого на вдосконалення професійної підготовки студентів як майбутніх фахівців. Вивчивши і проаналізувавши спеціальну літературу, ми помітили, що вчені (А. Алексюк, І. Мельничук, О. Онищук, Н. Орлов, Л. Романишина, Г. Селевко, Н. Тализіна), указуючи на великий обсяг підготовчої роботи у зв'язку з використанням технічних засобів навчання, необхідності планування і програмування дидактичної діяльності, вважають технологію навчання цілісною системою заходів навчання, що буде отримувати все більш повний розвиток.

На актуальність цієї проблеми в системі нефілологічної освіти вказують дослідники (С. Батишев, А. Ярошенко). У зв'язку з цим зростає необхідність розробки шляхів такого навчання фахівця з вищою освітою, коли в єдності з засвоєнням знань і вмінь усі навчально-виховні процеси формують не тільки соціально зрілу, цілісну особистість, але й професіонала, здатного кваліфіковано спілкуватися українською мовою й успішно витримати конкуренцію на сучасному ринку праці. Обґрунтуванню системи критеріїв відбору й побудуванню змісту технології навчання для реалізації мети й завдань професійної підготовки фахівців з української мови у ВНЗ різних типів частково або повністю присвячена низка робіт (Л. Барановська, Н. Берегова, Г. Бондаренко, Н. Бородіна, Л. Златів, Н. Костиця, М. Криськів, Л. Овсієнко, І. Савчак, В. Юкало, Я. Януш та ін.). У них, зокрема, заявлені загальні проблеми й викладаються принципи відбору і підходи до формування змісту освіти навчального матеріалу за видами підготовки.

Мета статті – з'ясувати специфіку міждисциплінарності і системності у змісті визначень технології навчання у вищій школі для реалізації мети й завдань професійної підготовки фахівців.

Виклад основного матеріалу. Під час розробки наукових основ удосконалення професійної підготовки студентів у процесі їх навчання за нефілологічним профілем вищої школи ми вважали за необхідне підвищити рівень комунікативно-когнітивного і професійно орієнтованого (прагматичного) підходу до навчального процесу, уточнити й обґрунтувати методологічний апарат.

Конкретні технології відбору і конструювання змісту дидактичної інформації визначаються відповідними критеріями, від яких багато в чому залежить вирішення цієї проблеми, і які застосовуються для контент-аналізу навчального матеріалу конкретної дисципліни. Ще 1971 року Ф. Янушкевич визначав технологію навчання як «систему вказівок, що в ході використання сучасних методів и засобів навчання мають забезпечити підготовку фахівця потрібного профілю за якомога стислі строки за оптимальних витрат сил і засобів» [21, с. 20]. Але це визначення не можна вважати ні досконалим, ні повним. Тож є сенс навести й деякі інші визначення й підходи до технології навчання, що були запропоновані як педагогами, так і психологами.

У доповіді американських учених «Удосконалювати навчання» (To Improve Learning), технології навчання визначаються двоїсто. З одного боку, автори визначають технології як «засоби, створені в ході революційного перетворення засобів комунікації, що можуть бути корисними для навчального процесу разом із такими традиційними засобами навчання, як підручник і класна дошка [26, с. 8]». Технологія навчання – це галузь знань, пов'язана з закономірностями побудови, реалізації й оцінки усього навчального процесу з урахуванням цілей навчання. Його основу складають результати досліджень процесів навчання і спілкування людей з використанням як людських, так і матеріальних ресурсів. Мета технології навчання – забезпечити зростання ефективності процесу навчання [26, с. 9].

Через декілька років у США було оприлюднено ще один матеріал – звіт і рекомендації комісії Карнегі, присвячений питанням вищої освіти. Визначаючи технологію навчання як четверту революцію в освіті (після створення шкіл, використання в навчанні писемного слова і винайдення друку), комісія Карнегі побачила в перспективі уже п'яту революцію, пов'язану з інформаційним вибухом. «Четверта революція: технології навчання у вищій освіті» («The Fourth Revolution Instructional Technology in Higher Education») – саме під такою назвою з'явилась доповідь комісії, в якій висловлюється точка зору, згідно з якою освіта, особливо вища, стоїть на порозі технологічної революції. Зміст цієї революції визначається ходом розвитку сучасної електроніки [26, с. 9].

Подібним чином зорієнтовані визначення авторів досліджень, проведених також у 70-ті роки в Науково-дослідницькому центрі вдосконалення освіти в Парижі. Технологію навчання слід розуміти як «складову частину постійної і комплексної діяльності, метою якої є підвищення ефективності спільної діяльності студентів і викладачів..., тобто технологія не зводиться до деяких механічних аксесуарів, вона втілює в собі раціональну концепцію побудування системи навчання, в основі якої лежать сучасні засоби передачі інформації, аудіовізуальні матеріали, по-сучасному обладнані навчальні аудиторії і педагогічні методи [24, с. 7]». Автори звіту вважають, що технології навчання є «невід'ємною частиною дослідницької роботи в галузі навчальних програм, від якої її не можна відірвати [24, с. 37]». Як висновок відзначено, що технологія не обмежується використанням різних методик, а розглядається як постійний та апробований метод конкретизації досліджень у галузі програм навчання, методу, який сприяє підвищенню якості результатів процесу навчання [24, с. 79].

Дослідники британського Відкритого університету зауважували, що технології навчання відображують принципи взаємозалежності й обумовленості, що виявляються у процесі навчання між людиною, технічними засобами і дидактичним матеріалом [21, с. 23]. У навчальному процесі ці два чинники виступають з урахуванням їх особливостей, достоїнств і недоліків, у правильних пропорціях. Порушення цих пропорцій призводить до зниження ефективності навчання. У свою чергу, ці співвідношення було встановлено у ході досліджень навчального процесу, проведених у Відкритому університеті.

Інтенсивно проводилися дослідження в галузі програмованого навчання, зміст якого нерідко виходить далеко за рамки тематики програмування, яке розуміється традиційно, що переростає, на думку Н. Талізінної, у дидактичну систему [18]. Талізінна Н. відштовхується від правильного, на нашу думку, положення про те, що в навчальному процесі в усі часи реалізовувалася певна технологія навчання. Йдеться про технологію навчання, сутність якої полягає у визначенні найбільш раціональних способів досягнення поставлених цілей. При цьому навчальний процес треба розглядати комплексно, як систему, тобто не можна

обмежуватися аналізом тільки деяких складових частин цієї системи. Трактуючи технологію навчання як систему, треба користуватися результатами, отриманими у багатьох галузях наукового знання. В аналізі мети навчання слід використовувати результати прогнозів соціально-економічного розвитку, соціології, педагогіки, психології, економіки тощо.

Розглядаючи зміст навчання, необхідно поряд із положеннями логіки, психології, системного аналізу змісту навчання користуватися результатами змістового й методологічного характеру, отриманими в рамках тієї дисципліни, що є предметом аналізу. Так само, на основі результатів, отриманих у рамках педагогічної психології, теорії організації, кібернетики, дидактики і часткових методик, що визначають специфіку конкретної дисципліни, слід аналізувати й сам процес навчання. Така міждисциплінарність і одночасно системність у розумінні технології навчання відповідає змісту визначень технології навчання. На нашу думку, це важливо під час навчання професійного мовлення студентів, оскільки модель фахівця не можна створити без комплексного й системного урахування всіх складових фахової підготовки студентів ВНЗ нефілологічного профілю.

Нам імпонує позиція Н.Талізінної, що наукова організація навчального процесу пов'язана з науково обґрунтованою технологією навчання, головне завдання якої полягає у визначенні корисних для практики й найбільш раціональних та ефективних методів досягнення поставлених дидактичних цілей [18]. Тож організація навчання професійного мовлення студентів має бути зумовлена науково вивіреною, сучасною технологією навчання, що гарантує стійкий, достовірний результат формування особистості фахівця з високою культурою професійного мовлення. Така практична орієнтація технології навчання свідчить, що вона виступає як наукове обґрунтування практики навчання, тобто системи науково обґрунтованих приписів, що використовуються в освітній практиці [18, с. 450].

Існували й інші погляди на це питання. А.Богомолів висловлював таке припущення: «Організація навчального процесу і технологія навчання мають бути просто оптимальними, забезпечуючи найбільш ефективне, творче і міцне засвоєння студентами усього відібраного навчального матеріалу. Організація навчального матеріалу і технологія навчання мають бути такими, щоб поряд із колективним переробленням матеріалу були створені умови і для індивідуалізації навчання студентів з метою надання їм можливостей для повного розвитку здібностей і задоволення потреб у глибшому оволодінні тими розділами науки, до яких вони мають найбільші схильності [11, с. 12]».

У цьому визначенні помітна тенденція до роздільного трактування організації і технології навчання, що, як свідчить досвід, набуває виключно дидактичний характер щодо формування професійних якостей фахівця, зокрема розвитку професійного мовлення за обраним фахом.

На нашу думку, план побудови навчального процесу як у масштабі окремого заняття, так і повного циклу навчання спирається на технологію навчання як процес оволодіння відповідним обсягом знань, умінь і навичок із метою використання їх у практичній діяльності. Така технологія відбиває систему взаємних залежностей між основними складовими навчального процесу.

Структура педагогічної діяльності як система охоплює професійну діяльність, основними компонентами якої є цілі, спрямовані на змінення власної особистості і її діяльності, свідомості і поведінки студентів, зміст, засоби, дії, умови, технології, об'єкт і суб'єкт праці викладача, досягнутий результат.

Не підлягає сумніву, що сучасний навчальний процес, зокрема формування і розвиток професійного мовлення студентів, орієнтований на студента, чому повинні підпорядковуватися педагогічні технології.

Ознаки технології: процесуальний двосторонній характер спільної діяльності викладача і студента; сукупність прийомів і методів; проектування й організація процесу; наявність комфортних умов для навчання.

У поняття «технологія» входить: цільова спрямованість; наукова ідея, на якій ґрунтується дана технологія; системи взаємодій викладача і студента; критерії оцінки результатів; результати. Виділяються (умовно) три групи освітніх технологій: технології

«традиційного навчання»; технології «навчання розвитку»; технології «навчання соціалізації [13; 14; 15; 16]».

Ефективність педагогічної діяльності визначається значною мірою обраним методом викладання, як способом, «інструментом» здійснення цієї діяльності. Методи складаються і формуються під впливом різних об'єктивних і суб'єктивних обставин, що визначаються суспільством – соціальним замовленням, кон'юнктурою ринку праці. Існує думка (М. Орлов, М. Гриньова, Г. Селевко) про те, що методика – це індивідуалізована сукупність прийомів і способів навчання, вона залежить від особистості викладача, його темпераменту й уміння.

Педагогічні технології ж носять більш універсальний характер, вони відтворювані [12;13;15; 17]. Ось чому на сьогодні часто на зміну методикам викладання певної дисципліни приходять технології. Як зазначає Р. Гришкова [6; с. 193], технологія навчання, на відміну від методики, містить у собі гарантований мінімальний рівень навченості, обов'язкове врахування соціально-економічних чинників, що включає, з одного боку, сувору витрату часу і професійну майстерність викладача, а з другого – облік витрачених засобів.

На думку І. Мельничук, вища школа України «потребує підвищення якості, оновлення змісту та форм навчально-виховного процесу, запровадження інноваційних педагогічних технологій» [9; с. 117].

У дослідженні С. Архангельського [2] процес навчання у вищій школі визначений як керована система, що складається з цілей і завдань системи загалом (вони визначають висхідний, проміжний і результативний стан системи), навчального процесу (засоби, форми і методи впливу на систему відповідно до цілей і модельованих оптимальних результатів), алгоритму управління, що вказує на певні керовані впливи у часі при модельованих змінах системи, зворотного зв'язку. Така система складається з двох підсистем – керуючої (педагог) і керованої (студент).

Проблема вдосконалення вищої освіти, підготовки спеціалістів розглядається як найважливіша і в зарубіжній педагогіці. Значну увагу приділяють окремим сторонам цієї підготовки, її організаційним формам. Традиційна концепція вільної, ліберальної, особистісно орієнтованої освіти [24; 25], що забезпечує можливість для саморозвитку творчого потенціалу особистості, абсолютизована роль матеріально-технічного забезпечення процесу навчання, що не могло не послабити роль особистості викладача у взаємодії зі студентами. Затверджується думка про те, що тільки вільна освіта може повністю забезпечити розвиток творчих можливостей студентів, у тому числі професійних [22, с. 76–98]. У нових програмах для ВНЗ значне місце займають – поряд з освітніми – цілі розвитку окремих властивостей особистості майбутнього професіонала, таких, як критичне мислення, навички вирішення ділових проблем, умінь ділового спілкування й інших [13; 24]. Таким чином, мовній підготовці приділяється серйозну увагу.

Мають інтерес наукові дослідження розвитку мислення і мовлення студентів у процесі навчання, методик виявлення їх сформованості за спеціальними тестами. Усі ці окремі сторони системи підготовки фахівців, спрямовані на формування тих або інших професійно значущих якостей особистості. Перспективною є концепція про вплив процесу навчання і засвоєних знань, які на комплекс якостей і властивостей особистості студентів.

Засновник цього напрямку досліджень Б. Блюм, класифікуючи цілі освіти в низці фундаментальних робіт [23], піддає поглибленому вивченню пізнавальну й емоційну сфери особистості, що містять знання, інтелектуальні навички, мотиви, стосунки, самооцінку, ціннісні орієнтації.

Основне завдання – виявити проявлення різних властивостей особистості в засвоєнні конкретного змісту, що вивчається (перцептивний і когнітивний аспект, тобто як реагує той, хто навчається, як він думає, що відчуває) [3], вибудовує ці прояви в певній системі. З цією метою розроблені рівні становлення взаємопов'язаних властивостей особистості як основа діагностичних методик її вивчення в процесі навчання [24].

Подібні роботи зумовили подальші дослідження, що важливі для вивчення аспектів проблеми. Зокрема, було проведено дослідження залежності методів навчання, його організації від висхідного рівня знань і умінь українською мовою, що мають студенти. Окрім

цього, потрібно дослідження функцій змісту навчання, соціального середовища. Ці ідеї розвиваються в роботах багатьох учених (В. Ледньова, І. Лернера, В. Краєвського, З. Бакум, О. Біляєва, О. Горошкіної, С. Карамана, І. Мельничук, Л. Паламар, М. Пентилюк, Т. Симоненко, Л. Романишиної, О. Хорошковської та ін.). Залишається неясним головне питання про адекватність процесу навчання цим цілям (поставленим посередництвом моделей фахівця), для досягнення яких цей процес організовується.

Разом із тим, у роботах низки зарубіжних дослідників настійливо висувається положення про побудування навчально-виховного процесу для формування професійного мовлення з урахуванням висхідного стану пізнавальної і емоційної сфер особистості тих, хто навчається, що дозволяє проектувати систему цілей їх подальшого розвитку з урахуванням специфіки змісту, який засвоюється, впливу на особистість знання, що здобуваються [22]. Усе більше уваги приваблює до себе проблема цілевизначення, постановки і класифікації цілей навчання, а також діагностичних методик [5; 24; 25].

Характеристика курсу української мови у ВНЗ нефілологічного профілю показує, що в розробці його змісту мова має йти про конструювання цілісної моделі такого курсу, в процесі побудови якої ми намагалися організувати спеціальні різноякісні явища (психологічні, лінгвістичні, лінгводидактичні, методичні), що потребує також поєднання декількох підходів, наразі й комплексного і системного. Такі можливості надає модульна технологія навчання. Пошук оптимальних умов і ефективних методів навчання української мови з метою формування професійного мовлення студентів-нефілологів дозволив визначити основні методичні вимоги до педагогічної технології як достатньо ефективні в умовах навчання у вищій школі.

На думку Г.Селевка, будь-яка педагогічна технологія має задовольняти певні методичні вимоги, а саме:

- концептуальність: має бути присутня опора на певну концепцію, що містить філософське, психологічне, дидактичне і соціально-педагогічне обґрунтування досягнення певних цілей;

- системність: педагогічна технологія повинна містити усі ознаки системи: логіку процесу, взаємозв'язок усіх його частин, цілісність;

- керованість: має можливість діагностичного цілевизначення, планування, проектування процесу навчання, поетапної діагностики, варіювання засобами і методами з метою корекції результатів;

- ефективність: сучасні педагогічні технології існують у конкурентних умовах і мають бути ефективними за результатами й оптимальними за витратами, гарантувати досягнення певного стандарту навчання;

- відтворюваність: це можливість застосування педагогічних технологій (повторення, відтворення) в інших однотипних освітніх установах другими суб'єктами [17].

Складність, багатоаспектність і взаємозалежність організаційних форм у вищій школі зумовили вибір новітніх форм навчання як найактуальніших у сучасних умовах розвитку суспільства та вимог ринку праці. Технологія дозволяє задовольнити сучасні вимоги до фахівця і надає широкі можливості індивідуального навчання з використанням новітніх методик викладання української мови як засобу отримання фахових знань у вищій школі, діагностування й оцінювання рівня знань та вмінь студентів із формування і розвитку українського мовлення.

Сучасні педагогічні технології навчання вищої школи застосовуються для реалізації мети та завдань професійної підготовки фахівців, що уможливорює творчий підхід до організації та управління навчальним процесом. Технологія дозволяє логічно структурувати навчальний матеріал, визначати загальні та часткові цілі відповідно до стандартів вищої освіти з орієнтацією на освітньо-кваліфікаційну характеристику фахівця, а також урахування індивідуальних здібностей та довузівського рівня підготовки студентів.

Новітні програми передбачають підготовку студентів до самостійної роботи над літературою зі спеціальності й спрямовані на досягнення вмінь самостійно працювати за обраним фахом українською мовою. Завдання підготовки фахівців із вищою освітою для

різних галузей народного господарства, науки й техніки визначає комунікативно-практичний, професійно орієнтований характер усього навчання і практичного курсу української мови – корекцію, формування й розвиток навичок аудіювання, говоріння (діалогічного і монологічного мовлення), читання і письма (уміння сприймати інформацію на слух, читання, конспектування, реферування літератури за фахом українською мовою, підготовка наукових доповідей і повідомлень, участь у дискусіях, оформлення ділових паперів – заяв, дипломних і курсових записів тощо).

Висновки. Отже, технологія навчання безпосередньо спрямована на підготовку студентів, сучасна вища освіта забезпечує формування окремих компонентів професійної готовності фахівця до спілкування засобами навчальних дисциплін і виробничих практик, що лише частково адекватні майбутній трудовій діяльності. Один із напрямів вирішення цього питання полягає в розробці різного роду моделей – імітаційних моделей діяльності фахівців безвідносно до певних процесів, логіко-структурних моделей викладення навчальної інформації [4; 20], моделі навчання окремої дисципліни, навчального плану [7], керівної моделі спеціальності [19, с. 20], моделі становлення особистості випускника ВНЗ тощо. Технологія навчання передбачає інтеграцію форм навчання, спрямованих на досягнення кінцевої мети – формування професійного мовлення як важливої складової підготовки висококваліфікованого і компетентного фахівця, здатного критично мислити й самостійно обирати рішення в складних професійних ситуаціях. Найважливіша функція вищої освіти полягає в формуванні фахівця з високим рівнем знань і розвитком особистісного світу молодшої людини шляхом її зростання від індивідуального до духовного-практичного досвіду людства, у вихованні людини досконалої професійної і мовної культури, здатної до самовизначення й продуктивної творчої діяльності.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Педагогічна освіта і наука в інформаційному суспільстві / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2007. – № 4 – С. 5–10.
2. Архангельский С. И. О моделировании и методике обработки данных педагогического эксперимента : материалы лекций / С. И. Архангельский, В. И. Михеев, С. А. Машников. – М. : Знание, 1974. – 48 с.
3. Батышев С. Я. Реформа профессиональной школы : опыт, поиск, задачи, пути реализации / С. Я. Батышев. – М. : Высш. шк., 1987. – 340 с.
4. Блауберг И. В. Становление и сущность системного подхода / И. В. Блауберг, Э. Г. Юдин. – М. : Наука, 1973. – 270 с.
5. Гарбер Е. И. Методика профессиографии / Е. И. Гарбер, В. В. Козачева. – Саратов: Изд-во Сарат. ун-та, 1992. – 196 с.
6. Гришкова Р.О. Технологія особистісно орієнтованого вивчення іноземної мови / Р.О. Гришкова // Освітні технології у школі та вузі: матеріали наук.-практ. конф. – Миколаїв, 1999. – 224 с.
7. Кустов Ю. А. Единые и комплексные программы обучения как средство разработки содержания модели специалиста широкого профиля / Ю. А. Кустов // Проблемы формирования личности специалиста широкого профиля. – Л., 1976. – С. 132–138.
8. Лернер И. Я. Учебно-воспитательный процесс как система / И. Я. Лернер // Новые исследования в педагогических науках. – М., 1985. – № 1. – С. 30–34.
9. Мельничук І. М. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників засобами інтерактивних технологій [монографія]. / І. М. Мельничук. – Тернопіль: Економічна думка, 2010. – 326 с.
10. Миролубов А. А. Методика обучения иностранным языкам как педагогическая наука : метод. реком. – М. : РУДН, 1983. – 21 с.
11. Научная организация учебного процесса в высших технических учебных заведениях: сб. ст. / под. общ. ред. П. Д. Лебедева. – М.: Высш. шк., 1972. – 279 с.
12. Орлов Н. Н. Система планирования и организации учебного процесса / Н. Н. Орлов, Г. Л. Таукач, В. И. Лисовиченко. – К. : Вища шк., 1974. – 190 с.

13. Освітні інновації в Національному фармацевтичному університеті: [навч.-метод. посіб.] / В. П. Черних, Л. Г. Кайдалова, В. М. Толочко, Т. Ю. Вахрушева. – Х.: Вид-во НФаУ. – 2005. – 248 с.
14. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
15. Педагогічні технології : теорія і практика : навч.-метод. посіб. / за ред. проф. М. В. Гриньової. – Полтава : АСМІ, 2006. – 230 с.
16. Пентилюк М. І. Концептуальні засади навчання рідної мови / М. І. Пентилюк // Збірник наукових праць. Пед. науки. – Херсон, 2003. – Вип. 34. – С. 69–72.
17. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М. : Народное образование. – 1998. – 286 с.
18. Талызина Н. Ф. Пути развития профиля специалиста / Н. Ф. Талызина. – Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1987. – 173 с.
19. Чубук Ю. Ф. В поисках новых путей подготовки инженеров / Ю. Ф. Чубук, Т. Л. Таукач // Вестник высшей школы. – 1969. – № 1. – С. 20.
20. Шадриков В. Д. Проблема системогенеза профессиональной деятельности / В. Д. Шадриков. – М. : Наука, 1982. – 185 с.
21. Янушкевич Ф. Технология обучения в системе высшего образования / Ф. Янушкевич; пер. с пол. О. В. Долженко. – М. : Высш. шк., 1986. – 135 с.
22. Blanchard B. Values: The Polestar of Education / B. Blanchard // The Goals of Higher Education. – Cambridge, 1960. – P. 76–98.
23. Bloom B. S. Taxonomy of Educational Objectives. The Classification of Educational Goals. Handbook 2: Affective Domain / B. S. Bloom. – New York, 1964. – P. 24–50.
24. La technologie de l'enseignement (conception et mise en oeuvre de systèmes d'apprentissage). – Paris: OCDE, 1971. – 86 p.
25. The Minnesota Plan: The Design of a New Education System // American Education. – Washington, 1985. Vol. 21, # 1. – P. 16–19.
26. The Teaching of English / Ed. by Randolph Quirk and A. H. Smith. – London: Oxford University Press, 1966. – 163 p.

Дроздова Ирина. Междисциплинарность и системность в содержании определений технологии обучения высшей школы как реализация цели и задач профессиональной подготовки специалистов.

В статье рассматриваются современные педагогические технологии обучения высшей школы, применяющиеся для реализации цели и задач профессиональной подготовки специалистов, что делает возможным творческий подход к организации и управлению учебным процессом. Отмечается, что технология позволяет логически структурировать учебный материал, определять общие и частичные цели в соответствии со стандартами высшего образования с ориентацией на образовательно-квалификационную характеристику специалиста, а также учет индивидуальных способностей и довузовского уровня подготовки студентов.

Ключевые слова: *современные педагогические технологии, образовательно-квалификационная характеристика специалиста, стандарты высшего образования, высококвалифицированный и компетентный специалист, коммуникативно-практический и профессионально ориентированный характер практического курса украинского языка.*

Drozdova Iryna. Interdisciplinary and systematic approach in high school technology concept as realization of aim and tasks of professional specialists' preparation.

Modern pedagogical technologies of training in higher school applied to realize the purposes and problems of vocational training of specialists that does creative approach to the organization and managements of educational process are considered in this article. It is noted that the technology allows logic structuring of training material, to define the general and smaller goals according to standards of the higher education, with orientation to the educational and

qualification characteristic of the specialists, and also the accounting of individual abilities and pre-university level of training of students. The technology of training assumes integration of the forms of education directed to achievement of an ultimate goal – formation of the professional speech as an important component of training of the highly qualified and competent specialist capable to think critically and make decisions on its own in difficult professional situations. The problem of training of specialists with the higher education for various branches of the national economy, science and technology defines the communicative and practical, professionally focused nature of all training and a practical course of Ukrainian in higher school.

Keywords: *modern pedagogical technologies, the educational and qualification characteristic of the specialist, standards of the higher education, the highly qualified and competent specialist, the communicative and practical, professionally focused character of a practical course of Ukrainian.*

УДК 371.311

Галина Концевая, к.филол.н., доцент,
Михаил Концевой
Брестский государственный университет

ВИРТУАЛЬНЫЕ СЕТЕВЫЕ СРЕДЫ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ЯЗЫКОВОМ ОБРАЗОВАНИИ

В статье рассматривается использование виртуальных миров для поддержки лингвистического образования. Показаны возможности виртуальной школы в контексте разработки и реализации современных образовательных стратегий.

Ключевые слова: *информационные технологии, виртуальные миры, виртуальная образовательная среда.*

Постановка проблемы. Выпускникам современных университетов предстоит жить и трудиться в обществе, в котором существенную роль будет играть сетевое взаимодействие данных, сервисов, задач, людей и социальных групп. Получить соответствующие новым вызовам компетенции они могут только на основе практического опыта использования сетевых коммуникаций и продуктивной деятельности (образовательной, исследовательской, социальной) в компьютерных сетях.

В современном образовании формально можно выделить два практикуемых уровня использования информационных и коммуникационных технологий: уровень повышения эффективности решения традиционных образовательных задач; уровень решения новых задач, обусловленных информатизацией общества и профессиональной деятельности.

Оптимальные методы обучения на первом уровне ориентированы преимущественно на живое общение с преподавателем и использование книжного учебника. Поэтому включение в образовательный процесс информационно-технических систем, как правило, имеет вспомогательный характер. Второй уровень связан с использованием информационных технологий как необходимого средства разрешения новых образовательных задач, появившихся в связи с информатизацией социума. Это задачи внесения новых элементов содержания в предметные курсы (в том числе вопросы интеграции мультязычных и мультикультурных сетевых коммуникаций, фильтрации и поисковой оптимизации коммуникативно значимого контента, безопасности сетевых транзакций и т.п.).

Анализ последних исследований и публикаций. Современный уровень развития Интернета сегодня определяется как Social Web [1]. Social Web – это не только новый технологический этап развития Интернета, но и результат гуманитарного освоения и осмысления возможностей глобальной сети, тот результат, который конституирует виртуальную реальность киберпространства и воплощается в блогах, социальных сетях,